

Zakon o prekrških

Na oktobrskem zasedanju zborov bodo delegati v republiški skupščini obravnavali predlog za izdajo zakona o prekrških, skupaj z osnutkom tega zakona. Trenutno je še v veljavi republiški zakon o prekrških iz 1973. leta, ki je bil spremenjen in dopolnjen leta 1974. Novosti, ki so predvidene v novem zakonu, temeljijo predvsem na rešitvah, ki jih predvideva novi zvezni zakon o prekrških, ki bo tudi v kratkem sprejet v zvezni skupščini.

Novost v predloženem zakonu predstavlja določba, da se za hujše prekrške lahko predpiše obnem denarna kazen in kazen zapora, kar je že sedaj določeno v zakonu o urbanističnem planiranju. Glede na spremenjeno vrednost denarja so povečane denarne kazni, tako da se za posameznika ter za odgovorno osebo lahko predpiše največja denarna kazen v višini 20.000 dinarjev. Za pravno osebo in za posameznika, ki opravlja samostojno dejavnost, pa se lahko predpiše denarna kazen do višine 100.000 dinarjev.

Pomembno novost predstavlja variantna rešitev, po kateri naj bi poleg družbenopolitičnih skupnosti, ki že doslej niso bile odgovorne za prekrške, tudi krajevne skupnosti ne odgovarjale na prekrške. V poglavju o uporabi kazni in varnostnih ukrepov so spremenjene določbe o prisilni izterjavi denarne kazni. Mejni znesek, ko se ka-

zen izterja, če ni bila plačana v določenem roku, ne da bi se spremenila v nadomestno kazen zapora, se zvišuje od dose- danjih 1000 dinarjev na 2000 dinarjev. Pri spremembi denarne kazni v kazen zapora, pa se računa vsakih začetih 100 din za 1 dan zapora, medtem ko se je doslej računalo za dan zapora vsakih začetih 50 din. Nova je tudi določba, da je treba pri odmeri denarne kazni pravni osebi upoštevati njene gospodarske razmere.

Spremenjena je tudi določba o predkaznovanosti kot obtežilni okoliščini. Predkaznovanost se lahko upošteva kot obtežilna okoliščina pri izreku kazni za kasnejši prekršek le do dve leti po pravomočnosti odločbe o prekršku za prej storjeni prekršek, kasneje pa nič več.

V novem zakonu se predvideva tudi novost pri odgovornosti mladoletnikov za prekrške. Kaznovanje mladoletnikov se odpravi, tako da se proti mladoletniku, ki je storil prekršek, lahko izrečejo samo vzgojni ukrepi in uporabijo varnostni ukrepi (opomin, strožje nadzorstvo ali pa od- daja v disciplinski center). Vzgojni ukrep strožnjega nadzorstva skrbstvenega organa se lahko izreče tudi polnoletnemu in sicer za prekršek, ki ga je storil kot mladoletnik, če bi bilo to glede na njegovo duševno razvitost in glede na druge okoliščine smotno.

Na novo je v predvidenem zakonu urejen postopek za izvolitev in razrešitev sodnikov za prekrške in sicer je urejen na enak način kot postopek za izvolitev sodnikov rednih sodišč. V tem postopku sodeluje tudi Socialistična zveza delovnega ljudstva. Po novem se za sodnike za prekrške zahteva izključno visokošolska pravniška izobrazba. Samo izjemoma se za obdobje naslednjih petih let dopušča izvolitev oseb z višjo šolsko izobrazbo.

Postopek za prekrške je ostal v novem zakonu v glavnem nespremenjen. Ena od novosti pa je, da je določena enotnost postopka za pravno in odgovorno osebo. Postopek za prekrške se bo po novem lahko začel tudi na predlog družbene pravobranilca samoupravljanja.

Ena od novosti v predloženem zakonu je tudi določba, po kateri je možno izvršiti denarno kazen in varnostni ukrep odvzema premoženjske koristi in predmetov, nastalih s prekrškom, tudi od tiste pravne osebe, ki je prevzela premoženje kaznovane pravne osebe, če je ta prenehala obstajati. Taka izvršitev pa bo dopustna le do vrednosti prevzete premoženja. Namen te izvršitve je namreč, da se druga pravna oseba ne okoristi s premoženjem in predmeti, ki so bili pridobljeni s prepovedano dejavnostjo.

F. G.

Pet delovnih organizacij iz Centra — nosilke prvih dogovorov o urejanju odnosov med proizvodnjo in trgovino

Novi dohodkovni odnosi

Predsedstvo republiške gospodarske zbornice je nedavno obravnavalo aktualna vprašanja uveljavljanja novih dohodkovnih odnosov v združenem delu s posebnim poudarkom na urejanje razmerij med proizvodnjo in trgovino. Hkrati je na svoji seji zadložilo glavne direktorje nekaterih proizvodnih in trgovskih organizacij, da izdelajo osnove in programe za urejanje njihovih medsebojnih dohodkovnih odnosov. Med nosilce nalog je predsedstvo zbornice določilo predstavnike kar petih delovnih organizacij s področja proizvodnje in trgovine iz Centra. Po mnenju zborničnih strokovnih organov in služb naj bi delo pri pripravi vsebinskih zasnov bodočega urejanja odnosov med proizvodnjo in trgovino potekalo po manjših skupinah, v katerih morajo biti predstavniki obeh zainteresiranih strani.

O predlogu zbornice je na svoji zadnji seji razpravljalo tudi združenje TOZD panoge trgovine — poslovno združenje za trgovino v Ljubljani, ki je podprlo izhodišča za oblikovanje novih dohodkovnih odnosov v združenem delu, v našem primeru za urejanje razmerij med proizvodnjo in trgovino.

Iz centra naj bi torej po zborničnem predlogu zasnovale bodočega urejanja razmerij med proizvodnjo in trgovino pripravile naslednje delovne organizacije: Metalka, Poslovna skupnost za sadje, SOZD Slovenijales, Tekstil in Veletekstil.

Za akcijo sta koordinacijsko operativni odbor za usklajevanje srednjeročnih načrtov oziroma povezovanje združenega dela v dohodkovno soodvisne reprodukcijske celote pri zbornici ter odbor za samoupravljanje v združenem delu pri zborničnem upravnem odboru, da spremljata izvajanje te naloge, hkrati pa da ugotavljata, kje nastajajo problemi in da organizacijam posredujejo potrebna mnenja in jim nudita strokovno pomoč.

Težišče urejanja razmerij

Ko ocenjujemo delež delovnih organizacij iz Centra kot nosilk urejanja razmerij med proizvodnjo in trgovino, zlepa ne moremo mimo dejstva, da sloni težišče teh odnosov na samoupravnih sporazumih, pri čemer pa je z ustavo pridržana pravica zveznemu zakonu, da določi, v katerih primerih in pod kakšnimi pogoji, so pro-

metne organizacije dolžne združevati delo in sredstva s proizvodnimi in drugimi organizacijami ter tudi način in oblike združevanja dela in sredstev, hkrati z načeli o skupno doseženem dohodku.

Čeprav je od sprejetja ustave minilo že več kot dve leti, še ni bil sprejet posebni zakon, ki bi urejal omenjena razmerja, čeprav je bilo v tem času izdelanih že šest predosnutkov. Značilno pa je, da nobeden od teh osnutkov ni dobil podpore in da so bili umaknjeni še predno so šli v javno razpravo. To je tudi razumljivo, saj je urejanje razmerij med proizvodnjo in trgovino neločljivo povezano z uveljavljanjem novih dohodkovnih odnosov v združenem delu. Razlika je le v tem, da so trgovske organizacije na debelo in trgovske organizacije, ki se ukvarjajo z izvozno-uvoznimi posli obvezne združevati delo in sredstva, medtem, ko je za druge dele gospodarstva to le ekonomska nujnost, ne pa neposredna zakonska obveznost.

Doslej doseženi rezultati pri urejanju razmerij med proizvodnimi in prometnimi organizacijami kažejo, da so bili ponujeni osnutki samoupravnih sporazumov (pripravile so jih trgovske in delovne organizacije) bolj ali manj naravnani na urejanje odnosov v delitvi skupno doseženega dohodka, ob strani pa so ostajale ostale, ravno tako pomembne prvine medsebojnega povezovanja, kot

so dogovori o skupni poslovni in razvojni politiki, o skupnem prevzemanju rizika itd. Torej dosežanje dogovarjanje ni v zadostni meri upoštevalo prvin, ki so predpogoj, da lahko sploh pride do ustvarjanja in delitve skupnega dohodka.

Zdaj, ko smo končno določili nosilce akcijskega programa (to je obnem tudi priznanje nekaterim delovnim organizacijam iz Centra) za urejanje razmerij med proizvodnjo in trgovino, nam mora postati jasno, da je glavni cilj dolgoročnega sodelovanja dvig storilnosti dela v proizvodnji in prometu. Pri tem pa je skupni interes tako proizvodnje, kot trgovine večja, kvalitetnejša in cenejša proizvodnja ob nenehnem širjenju asortimana blaga. Le slednje pa lahko zagotovi boljšo prekrbo, samo dobro organizirana trgovina z razvito službo za raziskavo tržišča in z razširjeno malo prodajno mrežo pa bo brez dvoma omogočila proizvodnji hitrejši plasman blaga. Prav spričo tega si bo treba posebej prizadevati, da bomo vse napore merili tako, da se nujno sodelovanje v tej smeri čimprej uveljavi. Zlasti še, ker bi ohranjanje dosedanjih odnosov med proizvodnjo in trgovino odlagalo dogovorjene rešitve v neskončnost. To bi pomenilo, da za akcijo nismo dovolj zreli in znova bi prišlo do administrativnih posegov, ki bi vse prej kot koristili tako proizvodnji, kakor trgovini.

I. V.

Kostanjarji so tu!

Nad Ljubljano se v jutranjih urah že spusti megla. Ohladilo se je ozračje in listje je začelo rumeneti. List za listom počasi odpada z vej. Vreme se je skisalo in zopet bomo čutili vlago v čevljih. Grozdje je obrano in z gobami je skoraj konec. Nekako v tem času začno v Ljubljani predvsem pa v Centru rasti zelene hišice kostanjarjev. Sladki sadež jesenskega gozda se je preselil na ljubljanske ulice, ki jih preveva vonj po pečenem kostanju. Jesen je tu!

V zgodnjih jutranjih urah, v času, ko je večina že na delovnem mestu in tisti redki še spe, kostanjar odpre svojo utico in pripravi ognjišče za celodnevno peko in prodajo kostanja.

Pečeni kostanj je vsako leto dražji. Letos je merica dosegla ceno petih dinarjev. Nekateri bi rekli: »Drago kot žejfran!«. Res je, vendar marsikdo le rad seže v žep in se posladka ter pogreje roke in želodec.

Še bolje pa je, če se človek pri tem opravi vseh ter uživa sladkost kostanja in hkrati še zadnje tople jesenske sončne žarke.

Za tiste, se jim zdi, da je merica kostanja le predraga ali pa bi si ga hoteli speči doma, pa ga na ljubljanskem trgu že prodajajo in to po ceni od 12 dinarjev do 20 dinarjev za kilogram.

Foto: IGOR KREVL